

Proč se nechováme všichni stejně?

Sociologie

(Porodní asistentky – PS)

(Zdravotničtí záchranáři – PS)

Tomáš Doseděl
dosedel@fss.muni.cz

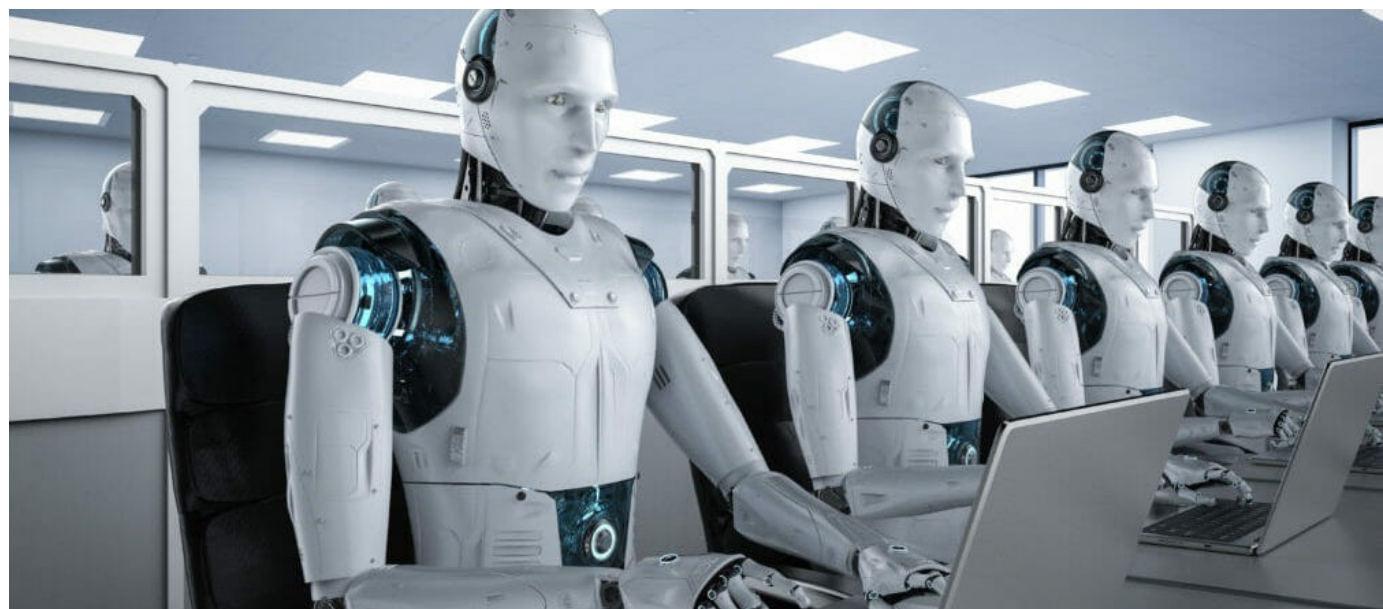
Sociální konstruktivismus, normativita

- Společnost na nás působí a omezuje nás v našem jednání
- My svým jednáním tato omezení neustále re-konstruujeme
- Pravidla chování se předávají mezi lidmi i mezi generacemi

Sociální konstruktivismus, normativita

- Společnost na nás působí a omezuje nás v našem jednání
- My svým jednáním tato omezení neustále re-konstruujeme
- Pravidla chování se předávají mezi lidmi i mezi generacemi

PROČ se teda nechováme všichni stejně?

Sociální konstruktivismus, normativita

- Společnost na nás působí a omezuje nás v našem jednání
- My svým jednáním tato omezení neustále re-konstruujeme
- Pravidla chování se předávají mezi lidmi i mezi generacemi

PROČ se teda nechováme všichni stejně?

Máme jinou výchovu

Máme jiný život, zkušenosti

Máme jiné cíle, potřeby

Výchova

- Co si odnášíme z rodiny?
  - povlečení
  - hrnce
  - buchty v ranci
  - peníze
  - ...

Výchova

- Co si odnášíme z rodiny?

povlečení

hrnce

buchty v ranci

peníze

...

kapitál

(Pierre Bourdieu)

Výchova

- Kapitál

ekonomický: peníze, majetek

Výchova

- Kapitál

ekonomický: peníze, majetek

sociální: vazby, kontakty

Každej je něčí známej!

<https://youtu.be/CMpzQeFKrYc>

Výchova

- Kapitál

ekonomický: peníze, majetek

sociální: vazby, kontakty

kulturní: vzdělání v nejširším slova smyslu

Výchova

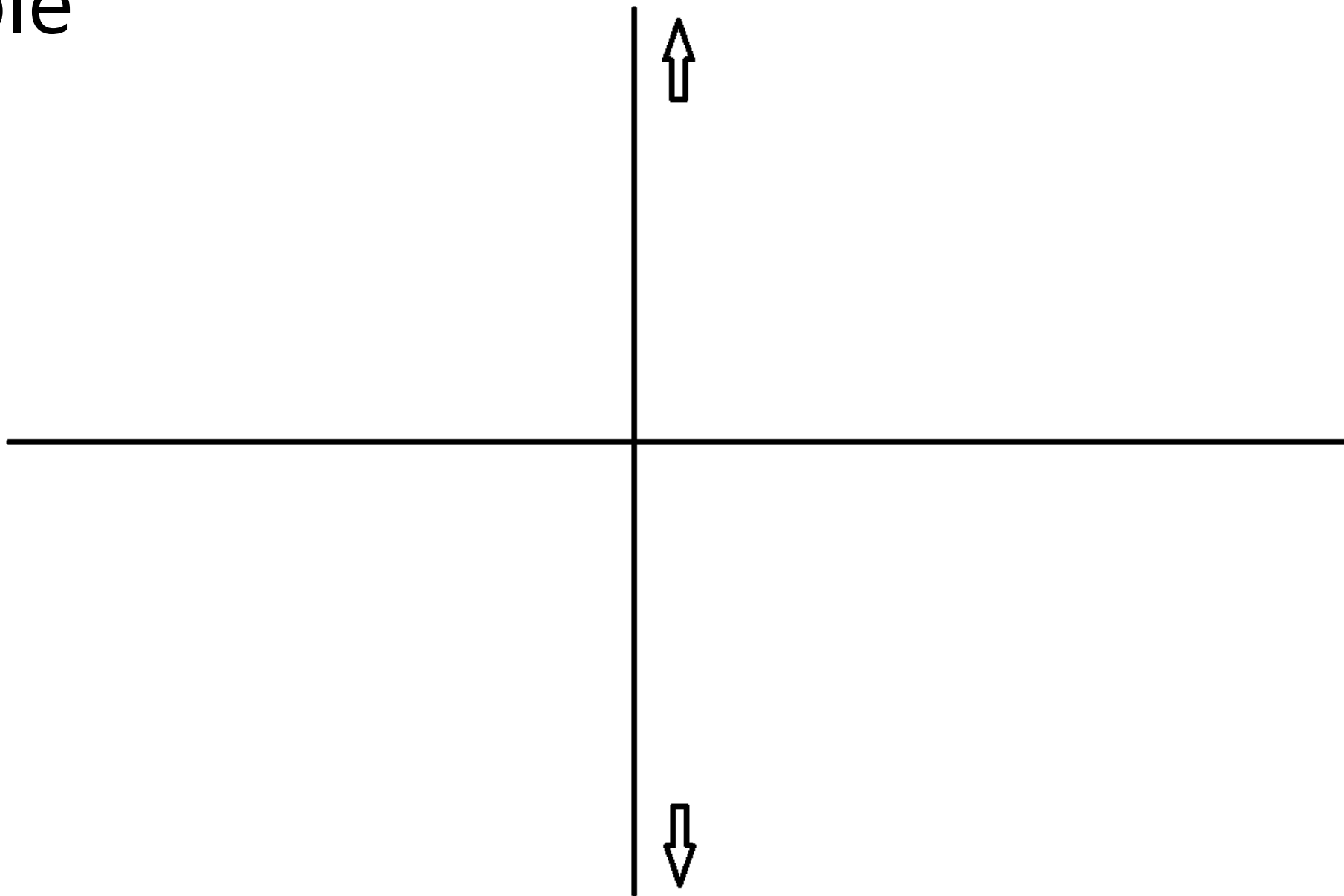
- Sociální pole

je strukturované podle jednotlivých kapitálů

podobní lidé tvoří shluky

lidé z jednoho shluku se podobně chovají

Sociální pole

Sociální pole

Sociální pole

profesoři

podnikatelé

úředníci

zdravotníci

EK+

EK-

KK+

KK-

dělníci
popeláři

Výchova

- Sociální pole

je strukturované podle jednotlivých kapitálů

podobní lidé tvoří shluky

lidé z jednoho shluku se podobně chovají – mají stejný habitus

- Habitus

vrozené dispozice vkusu

co je pro nás zajímavé • co nás baví • co nás přitahuje • čemu rozumíme • co považujeme za důležité • jak jsme schopni komunikovat

Habitus

- Lidé s určitým habitem (nízký kulturní kapitál) oceňují jen funkci
  - Jídlo je zdroj energie, nikoliv kulinářský zážitek
  - Hudba je jen zdroj rytmu pro tanec
  - Medicína je nástroj, který mi rychle pomůže (opravit) tělo
  - Škola je nástroj, který má moje děti vzdělat

Mezigenerační reprodukce habitu

- Učitelé mají vysoký kulturní kapitál
- Děti z rodin, kde je vysoký kulturní kapitál, s nimi umí lépe komunikovat
- Učitelé je považují za chytré a lépe je známkují
- Učitelé si s nimi rádi povídají a tím je ještě více rozvíjejí

- VÝSLEDEK: školství oceňuje rodinné pozadí
a tváří se, že oceňuje znalosti

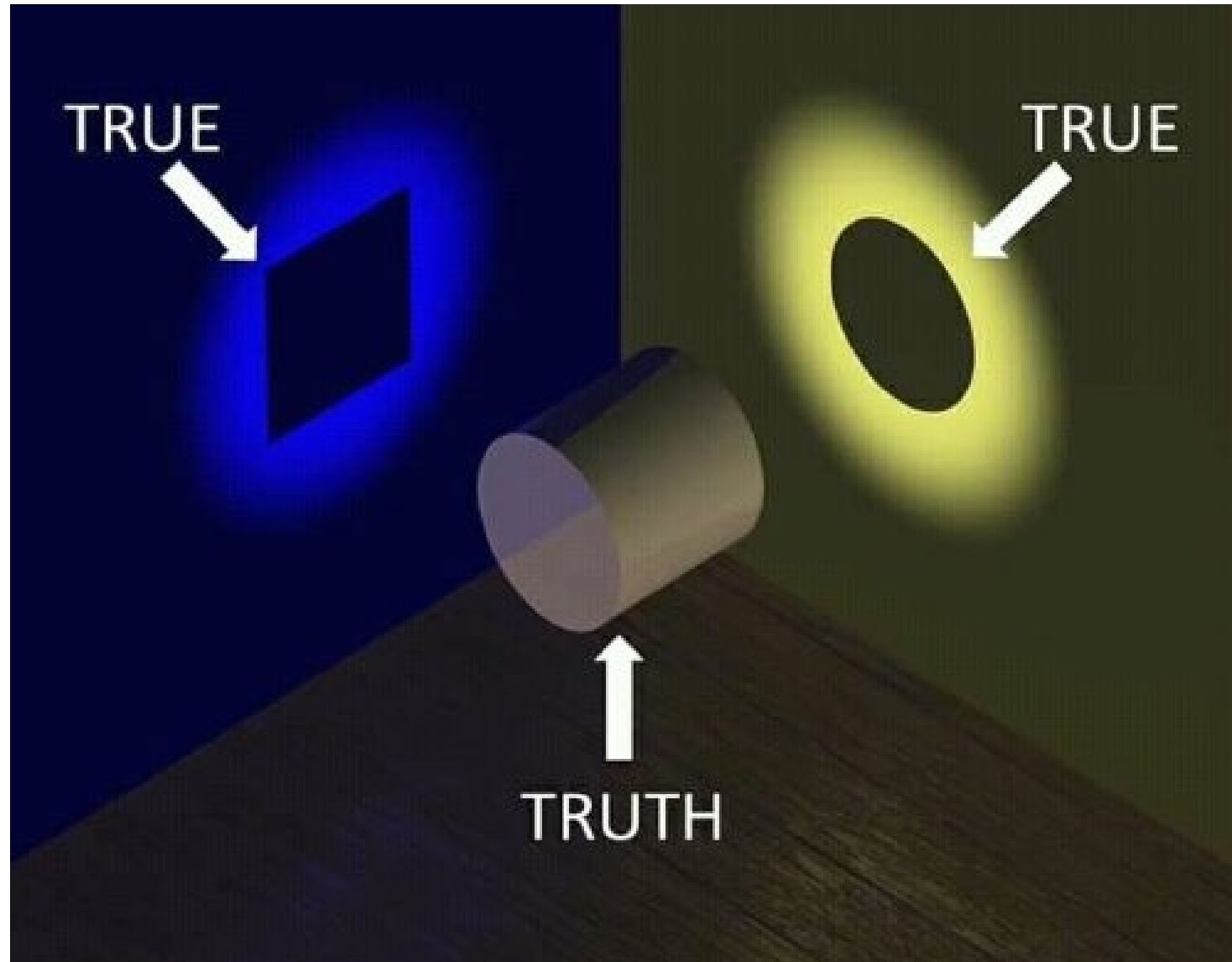
Mezigenerační reprodukce kapitálu

- Ekonomický – Kulturní
- Ekonomický – Sociální
- Kulturní – Ekonomický
- Kulturní – Sociální
- Sociální – Ekonomický
- Sociální – Kulturní

Rozdělení společnosti

- Společnost se tak rozpadá na skupiny lidí s různými charakteristikami
- Příslušníci jednotlivých skupin jednají podobně
- Jednotlivé skupiny se od sebe v jednání liší

Kdo má pravdu?

Sociálně podmíněná pravda

- Karl Mannheim: Ideologie a utopie (zač. 20. století)
- Demokratizace a rozšiřování volebního práva poprvé promíchali různé vrstvy obyvatelstva
- Zjistilo se, že každá skupina má jiné vnímání, jiné uvažování, jiné cíle

Sociálně podmíněná pravda

- Karl Mannheim: Ideologie a utopie (zač. 20. století)
- Demokratizace a rozšiřování volebního práva poprvé promíchali různé vrstvy obyvatelstva
- Zjistilo se, že každá skupina má jiné vnímání, jiné uvažování, jiné cíle
- Falešné vědomí: způsob vnímání pravdy určitou skupinou obyvatel
- Ideologie: falešné vědomí prosazované jako pravda vládnoucí třídou

Sociálně podmíněná pravda

- nejlepší porod je bez medikace
- nejlepší porod je do vody
- nejlepší porod je s doulou
- nejlepší porod je v nemocnici

Sociálně podmíněná pravda

- nejlepší porod je bez medikace
- nejlepší porod je do vody
- nejlepší porod je s doulou
- nejlepší porod je v nemocnici

covid je chřipečka

covid je smrtelná nemoc

covid je problém pro systém

covid je politická kauza

Sociálně podmíněná pravda

- nejlepší porod je bez medikace
  - nejlepší porod je do vody
  - nejlepší porod je s dulou
  - nejlepší porod je v nemocnici
- covid je chřipečka
  - covid je smrtelná nemoc
  - covid je problém pro systém
  - covid je politická kauza

Miloš Zeman je skvělý prezident

Miloš Zeman je příšerný prezident

Miloš Zeman je ruský agent

Miloš Zeman je bezmocná loutka

Sociálně podmíněná pravda

- Jak z toho ven? Můžeme poznat, co je skutečná pravda?

Sociálně podmíněná pravda

- Jak z toho ven? Můžeme poznat, co je skutečná pravda?
- Sociálně nezakotvená inteligence
- Směs lidí z různých sociálních skupin
- Díky vzdělání se z těchto skupin odpoutávají
- Díky vzdělání schopni nahlédnout různé pohledy a odhalit skutečnou pravdu

Sociologie vědění

existují způsoby myšlení, které nelze pochopit,
dokud neznáme jejich
společenský původ

každá skupina obyvatel má jiné
životní podmínky, proto jiné
názory a jiné jednání a jiné
vnímání pravdy

Dotazy a připomínky?

dosedel@fss.muni.cz